

Szkript nyelvek

A Python programozási nyelv

Szathmáry László

Debreceni Egyetem Informatikai Kar

1. Gyakorlat

- bevezető
- a sztring adattípus

(utolsó módosítás: 2019. szept. 6.)

A tantárgyról

A tantárgy neve: Szkript nyelvek

A tantárgy kódja: NFT_WP318

A gyakorlatvezető honlapja: https://arato.inf.unideb.hu/szathmary.laszlo

A gyakorlat ideje és helye:

kéthetente hétfőnként 11.50-15.20, E.C.I.104

Követelmények

A gyakorlati jegy megszerzésének egyik feltétele a rendszeres részvétel a gyakorlatokon. A félév során legfeljebb 3 hiányzás megengedett. Aki ezt túllépi, az automatikusan elégtelent kap. Késés: egy pár perces késést még tolerálok, de egy nagyobb késést már fél hiányzásnak fogok venni. Vagyis két nagyobb késés egy hiányzásnak lesz elszámolva.

A szorgalmi időszakban 2 zárthelyi dolgozat lesz. Az első papíron, a második számítógép mellett. A két ZH alapján megajánlok egy jegyet. Nem egyértelmű jegy esetén (pl. 3/4, 4/5) az órai munka és a házi feladatok alapján kerekítek fel vagy le. Ha valaki a házi feladatok 80%-ánál kevesebbet old meg, akkor a két zárthelyi dolgozatra kapott jegyek átlagánál gyengébb jegyet fogok megajánlani.

Lesz **javítási lehetőség** is. Aki nincs megelégedve a megajánlott jeggyel, az a szorgalmi időszak utolsó hetében javíthat (vagy ronthat). Ekkor **legfeljebb egy jegyet** lehet javítani/rontani. A hallgatónak néhány konkrét programozási feladatot kell helyben megoldania, illetve ismernie kell a Python programozási nyelvvel kapcsolatos fogalmakat. Akinek mindkét zárthelyi dolgozata elégtelen lett, annak nincs lehetősége javításra.

Ajánlott irodalom

- Guido van Rossum: Python Tutorial (https://docs.python.org/3/download.html, PDF-ben is, 150 oldal), 2019
- Wesley J. Chun: Core Python Programming (2nd Edition), 2006
- Allen B. Downey: Think Python (How to Think Like a Computer Scientist)
 http://www.greenteapress.com/thinkpython/, O'Reilly, 2012
- Doug Hellmann: The Python Standard Library by Example
 (Developer's Library), 2011
 [online változat: Python Module of the Week (https://pymotw.com/3/)]
- Gérard Swinnen: Tanuljunk meg programozni Python nyelven (2005, Python 2.2)
 (online letölthető: http://mek.oszk.hu/08400/08435/)
- Rashi Gupta: Mindentudó Python (2003, Python 2.2)

Ajánlott irodalom (folyt.)

Python 3

- Mark Pilgrim: Dive Into Python 3 (http://www.diveintopython3.net/),
 2009
- Mark Summerfield: Python 3, Kiskapu Kft., 2009
- Michael Driscoll: Python 101, Leanpub, 2014 (kezdő)
- Michael Driscoll: Python 201, Leanpub, 2016 (középhaladó)

Expert

Luciano Ramalho: Fluent Python, O'Reilly, 2015

Bevezető

- A Python egy általános célú, nagyon magas szintű programozási nyelv.
- Fő tervezési szempont: olvashatóság.
- Interpreteres nyelv, a megírt program azonnal futtatható.
- Multiparadigmás (imperatív, objektumorientált, funkcionális).
- Az első változat 1991-ben jelent meg, nevét a Monty Python csoportról kapta.
- Tervezője Guido van Rossum holland kutató/programozó (1956-ban született). 2005-2012: Google; 2013 január óta: Dropbox.
- Mely nyelvek voltak rá hatással: ABC, ALGOL 68, C, C++, Dylan, Haskell, Icon, Java, Lisp, Modula-3, Perl.
- Mely nyelvekre volt hatással: Boo, Cobra, D, Falcon, Groovy, JavaScript, Ruby, Go.

Bevezető

- Dinamikus típusokat és automatikus memóriakezelést használ.
- Platformfüggetlen (Unix/Linux, Windows, Mac OS, stb.)
- A Pythonnak igen kiterjedt és széles körű standard könyvtára van ("batteries included"), amit még kiegészítenek az egyéb (mások által megírt) publikus modulok ("3rd party modules")¹.
- Az interpreter és a standard könyvtár teljesen nyílt forrású.
- Könnyen tanulható, egyszerű a szintaxisa. A megírt kód könnyen olvasható.
- A programozói munkát hatékony magas szintű adatszerkezetek segítik.
 Egyszerűen, ugyanakkor nagyon hatásosan valósítja meg az objektumorientált programozást.

¹Lásd https://pypi.org (2019. 09. 06-án **195,008** csomag volt elérhető; 2019. 02. 06-án **167,357** csomag volt elérhető).

Bevezető

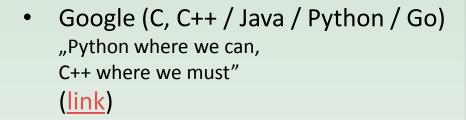
- Ideális nyelv szkriptek írásához, illetve gyors alkalmazásfejlesztéshez ("rapid application development").
- Gyors prototípusfejlesztést tesz lehetővé ("rapid prototyping").
- Hasonló programozási nyelvek: Perl, Ruby.
- Tökéletes választás kisebb (pl. 10-20 soros) szkriptekhez, de NEM CSAK erre jó! Nagy méretű, több ezer soros programokat is lehet benne írni úgy, hogy a program áttekinthető marad (modulok, csomagok).
- Két ág létezik: Python 2 és Python 3 (2008. dec.). A 2.7-es széria kiforrott, de a jelenlegi és jövőbeli fejlesztések a 3-as szériára koncentrálnak. Új projektet már Python 3-ban érdemes elkezdeni. A Python 2.7-hez 2020. január 1. után már nem jön ki újabb frissítés!
- A gyakorlaton a Python 3-as verzióját fogjuk használni. A jelenlegi legfrissebb verzió a Python 3.7-es. Mivel nagyon sok helyen még mindig a Python 2-t használják (2.7), ezért ki fogunk térni a legfontosabb eltérésekre. Ajánlott Python verzió: Python 3.6+.

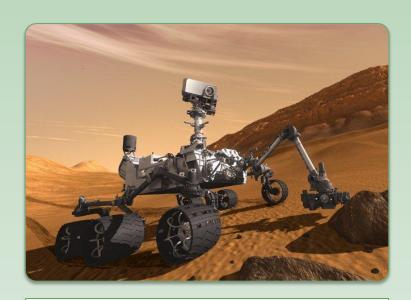
Linkek

- Python HQ: https://www.python.org/
- Python dokumentáció: https://docs.python.org/
- A Python Standard Library: https://docs.python.org/library/
- Python FAQ: https://docs.python.org/faq/general.html
- PEP 8 -- Style Guide for Python Code: <u>https://www.python.org/dev/peps/pep-0008/</u>
- https://www.reddit.com/r/learnpython
- https://www.reddit.com/r/python
- https://stackoverflow.com/questions/tagged/python

Hol használják?

- Python sikertörténetek: https://www.python.org/about/success/
- Scientific
 - Biology
 - Bioinformatics
 - Computational Chemistry
 - Data Visualization
 - Drug Discovery
 - GIS and Mapping
 - Scientific Programing
 - Simulation
 - Weather

Mars Curiosity (2012. aug. 6.)

Szoftver: 2,5 millió C programsor.

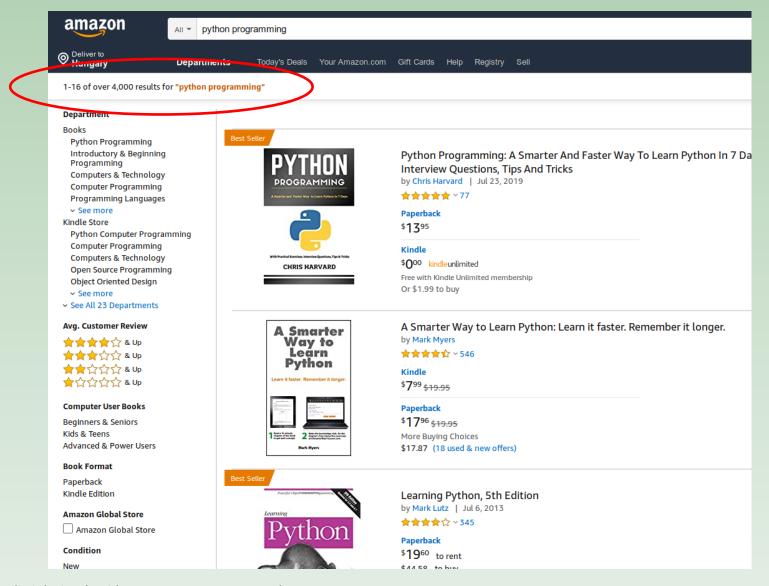
A logfile-ok tesztelését Python szkriptekkel végezték.

Mennyire népszerű?

TIOBE index (http://www.tiobe.com/index.php/content/paperinfo/tpci/index.html)

Aug 2019	Aug 2018	Change	Programming Language	Ratings	Change
1	1		Java	16.028%	-0.85%
2	2		С	15.154%	+0.19%
3	4	^	Python	10.020%	+3.03%
4	3	•	C++	6.057%	-1.41%
5	6	^	C#	3.842%	+0.30%
6	5	•	Visual Basic .NET	3.695%	-1.07%
7	8	^	JavaScript	2.258%	-0.15%
8	7	~	PHP	2.075%	-0.85%
9	14	*	Objective-C	1.690%	+0.33%
10	9	~	SQL	1.625%	-0.69%
11	15	*	Ruby	1.316%	+0.13%
12	13	^	MATLAB	1.274%	-0.09%
13	44	*	Groovy	1.225%	+1.04%
14	12	~	Delphi/Object Pascal	1.194%	-0.18%
15	10	*	Assembly language	1.114%	-0.30%
16	19	^	Visual Basic	1.025%	+0.10%
17	17		Go	0.973%	-0.02%
18	11	*	Swift	0.890%	-0.49%
19	16	~	Perl	0.860%	-0.31%
20	18	~	R	0.822%	-0.14%

Szakirodalom

(lekérdezés dátuma: 2019. szept. 6.)

Konferenciák

A legnagyobb konferencia a PyCon US (https://us.pycon.org/).

PyCon 2019

- előadások: https://pyvideo.org/events/pycon-us-2019.html (146 videó)
- https://www.youtube.com/channel/UCxs2IIVXaEHHA4BtTiWZ2mQ/playlists
- az előadások között tutorialok is vannak

PyCon 2018

- előadások: https://pyvideo.org/events/pycon-us-2018.html (146 videó)
- az előadások között tutorialok is vannak

A https://pyvideo.org/ oldalon további konferenciák videóanyagai is fent vannak.

Kvíz

Hogy hívják a nyelv alkotóját?

- Larry Wall
- Yukihiro Matsumoto
- Guido van Rossum
- Rasmus Lerdorf

HF: Nézzünk utána, hogy kik a többiek.

Interpreter használata:

```
[11:57:44] ~ $ python3

Python 3.6.5 (default, Apr 1 2018, 05:46:30)

[GCC 7.3.0] on linux

Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more information.
>>> ■
```

Szkript írása:

```
1 #!/usr/bin/env python3
2
3 print("Hello, World!")
```

Python 2-ben ékezetek esetén ezt ki **kellett** írni.

Python 3-ban ez az alapértelmezés, de nyugodtan kiírhatjuk.

Ékezetek használata:

```
>>> a = 6
  >>> a
                                   változót nem kell
   6
                                    külön deklarálni
 7 >>> a = "hello"
 8 >>> len(a)
   5
10 >>> a
11 'hello'
12 >>> A
13 Traceback (most recent call last):
14 File "<stdin>", line 1, in <module>
    NameError: name 'A' is not defined
16 >>> "hello " + "world"
   'hello world'
18 >>> "hello " + 6
19 Traceback (most recent call last):
20
      File "<stdin>", line 1, in <module>
21 TypeError: cannot concatenate 'str' and 'int' objects
22 >>> "hello " + str(6)
    'hello 6'
23
```

```
def #!/usr/bin/env python3

def main():
    print("Hello, World!")

indentálás

main()
kettőspont

nincs pontosvessző
```

Stílus: egy függvény előtt és után hagyjunk ki 2 üres sort.

```
1 #!/usr/bin/env python3
2 
3 
4 def main():
    print("Hello, World!")
6 
7 
8 if __name__ == "__main__":
    main()
Direkt módon futtatjuk vagy modulként?
```

Írassuk ki a parancssori argumentumokat:

```
3 import sys
4
5
6 def main():
7    print(sys.argv)
8
9
10 if __name__ == "__main__":
11    main()
```

A továbbiakban nem írom ki külön a

#!/usr/bin/env python3
sort...

Majd: adjunk meg egy nevet argumentumként (pl. ./hello.py Bob), s üdvözöljük az illetőt ("Hello Bob!").

```
import sys
 5
   def hello(name):
       if name == 'Batman' or name == 'Robin':
                                                         if után nem kell zárójel
 8
            print('Batman vagy Robin')
 9
       else:
            NincsIlyenFuggveny()
10
11
12
13 def main():
14
       hello(sys.argv[1])
                                                        Csak akkor derül ki a
15
                                                        hiba, ha idekerül a
16
                                                        vezérlés!
17 if
                == " main ":
        name
18
       main()
```

Ezért (is) lényegesek a unit tesztek komolyabb rendszerek esetén. Minden ágat le kell velük tesztelni.

Egy általános minta Python 3 szkriptekhez

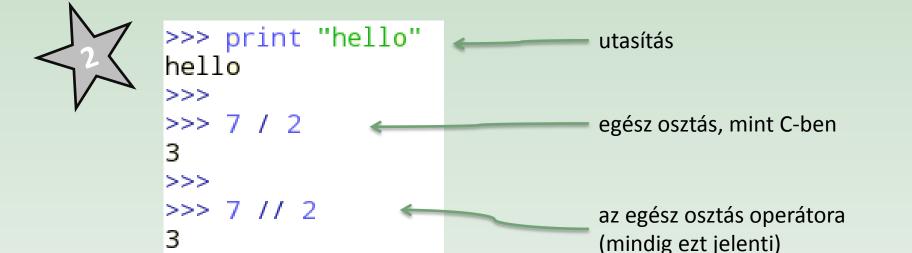
Tipp: mentsük el ezt a file-t alap.py néven, majd ha egy új Python programot akarunk írni, akkor egyszerűen csak készítsünk erről egy másolatot.

A minta letölthető innen: https://goo.gl/lELOYy

```
>>> print "hello"
  File "<input>", line 1
    print "hello"
SyntaxError: Missing parentheses in call to 'print'
>>>
>>> print("hello")
                         függvény
hello
>>>
>>> 7 / 2
                              matematikai osztás
3.5
>>>
>>> 7 // 2
                              az egész osztás operátora
3
                              (mindig ezt jelenti)
>>>
```

>>>

A Python 3 leglényegesebb változásai

Sztringek

```
>>> s = "Hello"
  >>> s
 6 'Hello'
  >>> s = 'Hello'
  >>> S
9 'Hello'
10 >>> s = "isn't"
11 >>> s
12 "isn't"
13 >>> s = 'he said: "go home"'
14 >>> s
15 'he said: "go home"'
16 >>> s = "he said: \"go home\""
17 >>> s
18 'he said: "go home"'
19 >>> s = 'batman'
20 >>> len(s)
21 6
22 >>> s[0]
23 'b'
24 >>> s[0] = 'B'
25 Traceback (most recent call last):
26 | File "<stdin>", line 1, in <module>
27 TypeError: 'str' object does not support item assignment
28 >>> s
29 'batman'
30 >>> s + '!'
31 'batman!'
32 >>> s = 'Joker'
33 >>> s.lower()
34 'joker'
35 >>> s.upper()
  'JOKER'
37 >>> s.find('k')
39 >>> s.find('a')
40 -1
41 >>> s[20]
42 Traceback (most recent call last):
43 File "<stdin>", line 1, in <module>
   IndexError: string index out of range
```

Sztring metódusok:

https://docs.python.org/3/library/stdtypes.html#string-methods https://goo.gl/uBQPYA

strings are *immutable* objects (read-only)

HF: válasszunk ki egy sztring metódust s írjunk egy kis szkriptet ami bemutatja a használatát.

Néhány gyakori sztring metódus

```
s.lower(), s.upper()
 a sztring kisbetűs, nagybetűs verziójával tér vissza
s.strip()
 a whitespace karaktereket levágja a sztring elejéről és végéről
s.isalpha() /s.isdigit() /s.isspace()...
 megnézi, hogy a sztring vmennyi karaktere az adott karakterosztályba tartozik-e
s.startswith('other'), s.endswith('other')
 megnézi, hogy a sztring a másik sztringgel kezdődik-e / végződik-e
s.find('other')
 A sztringben szerepel-e a másik sztring (nem reguláris kifejezésként adjuk meg).
 Ha igen, akkor az első előfordulás első karakterének indexével tér vissza.
 Ha nem, akkor -1 a visszatérési érték.
s.replace('old', 'new')
 a sztringben az 'old' vmennyi előfordulását 'new'-ra cseréli
s.split('delim')
 A sztringet az adott szeparátor mentén részsztringek listájára bontja. A szeparátor
 nem reguláris kifejezés. Példa: 'aaa,bbb,ccc'.split(',') -> ['aaa', 'bbb', 'ccc']. Ha csak
 s.split() -et írunk, akkor a whitespace karakterek mentén bontja fel a sztringet.
s.join(list)
 A split() ellentéte. Egy lista elemeit kapcsolja össze egy adott szeparátorral (ez lesz
```

az s sztring). Példa: '---'.join(['aaa', 'bbb', 'ccc']) -> aaa---bbb---ccc.

A Python egy újabb eszköz

A Pythonra úgy tekintsünk, mint egy újabb eszközre az eszköztárunkban.

Az adott feladathoz a legmegfelelőbb eszközt használjuk.

Keleti bölcsesség

"I hear and I forget. I see and I remember. I do and I understand."

Confucius

Vagyis: gyakorolni [1], gyakorolni [2] és gyakorolni [3][4][5]...

- [1] https://arato.inf.unideb.hu/szathmary.laszlo/pmwiki/index.php?n=Py.Feladatok
- [2] http://www.pythonchallenge.com/
- [3] http://projecteuler.net/ (főleg matematikai jellegű feladatok)
- [4] https://www.hackerrank.com
- [5] https://adventofcode.com/

<u>Még egy tipp:</u> a Prog. 2-n kapott feladatokat gyakorlásképpen oldják meg Pythonban is. Fordítva is lehet: az itt kapott feladatokat oldják meg Java/C# nyelven is.

Tippek és trükkök rovat

Ajánlott rövidítések:

```
# ~/.bashrc
alias p2='python2'
alias p3='python3'
alias p='python3'

alias ..='cd ..'
alias ...='cd ..; cd ..'
# lehet folytatni...
```

Ne gépeljünk feleslegesen...

Feladatok

1. [20121001a] sztring metódus